

Hea koostöö olulised aspektid kirjanduse alusel

Merle Linno

27.08.18

Koostöö mõistmine

- Liitsõna kaks poolt, koos ja töö
- Eesti k seletav sõnaraamat: kahe või mitme isiku, isikute rühma vm. **ühine või kooskõlastatud töötamine** või tegutsemine; selle tulemus
- Meil igaühel on oma tähendus tulenevalt meie erialasest ettevalmistusest ja eelnevatest kogemustest
- Intuiitivne tähendus ja mõistmine, mistõttu sageli ei mõelda koostöö sisulise tähenduse peale

Koostöö

- Eriala sees
- Asutuse sees
- Väljaspool eriala asutuse sees
- Väljaspool eriala asutuste vahel
- Mõisted: multidistsiplinaarsed meeskonnad, interdistsiplinaarsed meeskonnad, transdistsilinaarsed meeskonnad

Erinevad koostöö meeskonnad

- Multidistsiplinaarsed meeskonnad: spetsialistid töötavad külg-külje kõrval, suhtlevad omavahel vähe
- Interdistsiplinaarsed meeskonnad: spetsialistid töötavad tihedas omavahelises koostöös
- Transdistsiplinaarsed meeskonnad: erineva taustaga meeskonnaliikmete töö integreeritakse (vt nt Saia, 2017)
- Sotsiaaltöös mõiste võrgustikutöö (rohkem Eweijk, 2017)

Interdistsiplinaarne koostöö mudel (Laura R. Bronstein 2003)

- Interdistsiplinaarne koostöö on efektiivne interpersonaalne protsess, mille tulemusena saavutatakse midagi, mida individuaalse töö tulemusena saavutada ei ole võimalik
- Edukas erinevate erialade esindajate vaheline koostöö sisaldab endas järgmisi komponente:
 - Vastastikune sõltuvus
 - Nn lisaväärtus (ingl k *newly created professional activities*)
 - Fleksibiilsus, paindlikkus
 - Ühised eesmärgid
 - Protsessi reflekteerimine

Vastastikune sõltuvus

- Professionaalid sõltuvad üksteisest oma eesmärkide saavutamisel
 - Üksteise usaldamine võimaldab tegeleda „oma asjadega“
- Vastastikku sõltuvalt tegutsemiseks peab olema selge ettekujutus enda ja üksteise rollidest ja piiridest
 - Mida mina saan teha, milles saan usaldada kolleegi
 - Teadlikkus oma eriala identiteedist, teadlikkus teise eriala identiteedist
- Formaalselt ja informaalselt koos veedetud aeg, kirjalik ja suuline kommunikatsioon, kolleegide professionaalsete seisukohtade respektierimine ja arvestamine

Lisaväärtus

- Tekib midagi, mingi uus struktuur, tegevus vm, mida varasemalt pole olnud ja mida ei ole võimalik individuaalselt saavutada
 - Midagi enam kui 1+1 teenus
 - Uus teenus, tegevus, sotsiaalpoliitika jne

Fleksibiilsus/paindlikkus

- Produktiivsele kompromissile jõudmine eriarvamuste korral ja professionaalse rolli teisenemine tulenevalt olukorrast
- Rolli segadus
- Valmisolek kohaneda olukorraga
- Valmisolek täita rolli ja ülesandeid, mida nõuab see olukord
 - Nn hallidele aladele jäävate ülesannete täitmine

Ühised eesmärgid

- Jagatud vastutus eesmärkide saavutamisel, sh koos eesmärgi määratlemine, tegevuste arendamine jne
- Inimese/kliendikeskne lähenemine, st eesmärkide määratlemist koos inimestega
 - Lapse parim huvi
- Iga koostööpartner peab võtma vastutuse oma osa eest edus ja läbikukkumises
- Peamine eduka koostöö võti
- Selgelt sõnastatud ja realistlik eesmärk, jagatud vaated ning kompromissile orienteeritud osalejad

Protsessi reflekteerimine

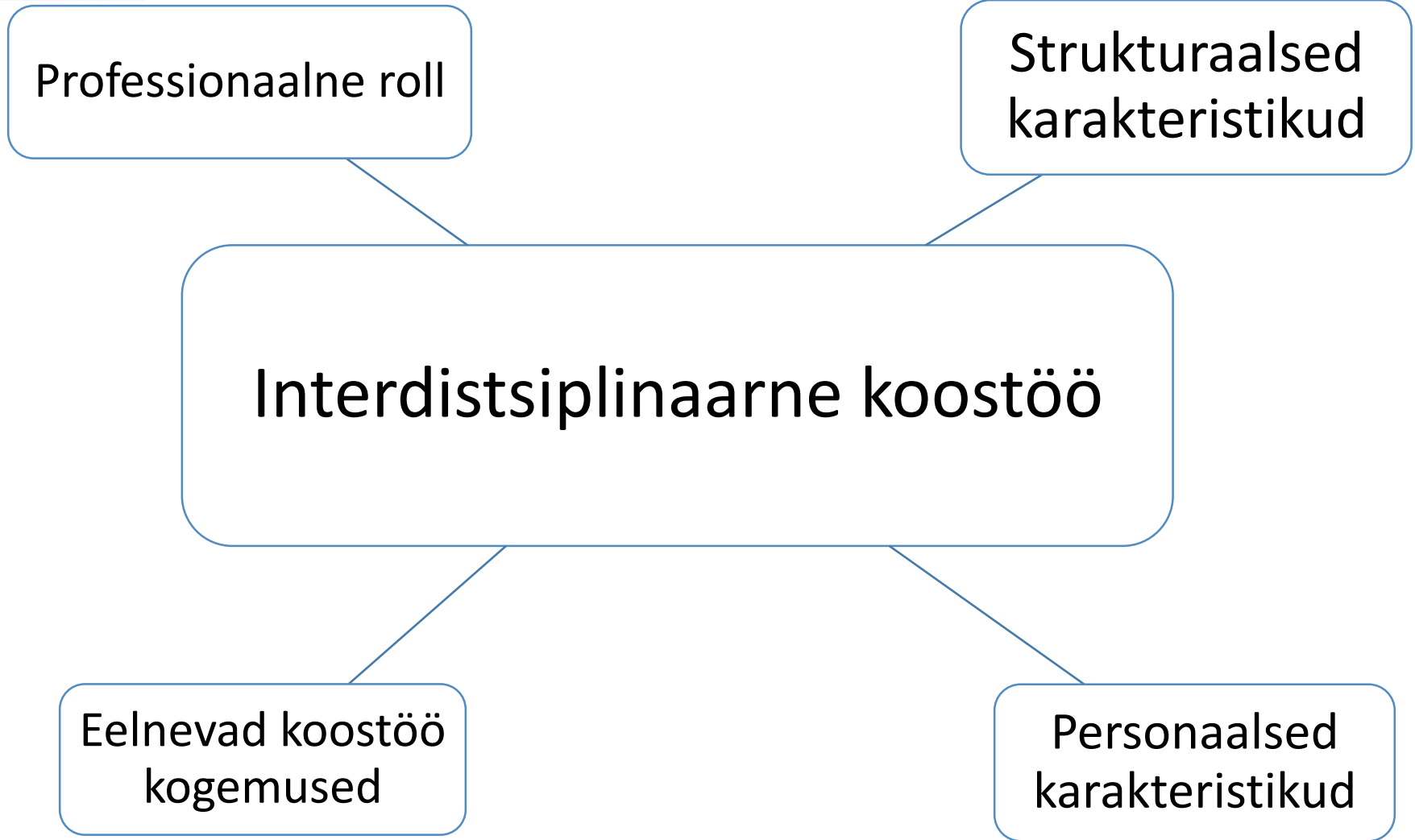
- Tähelepanu pööramine sellele, mis koostööprotsessis toimus
- Omavaheliste tööprotsesside, suhete analüüsimine, tagasiside andmine
- Eneseanalüüs, refleksiivsus

Koostöö mudeli mõjutegurid

- Professionaalne roll
- Strukturaalsed karakteristikud
- Personaalsed karakteristikud
- Eelnevad koostöö kogemused, (ühine) ajalugu

- Mõjutavad, võivad olla toetavad, aga ka tekitada barjääre

Professionaalne roll

- Eriala väärtused ja eetika
 - Sarnasused ja erinevused erinevate erialade väärtuste ja eetika vahel
 - Nt kellena vaatab last lastekaitsetöötaja, jurist, õpetaja, politseinik, arst
- Professionaalne sotsialiseeri(u)mine, staatus ja hierarhia

Strukturaalsed karakteristikud

- Tööhulk
- Asutuse töökultuur – kas on aega/ruumi koostöö tegemiseks?
- Administratiivne tugi

Personaalsed karakteristikud

- Kuidas nähakse üksteist inimestena väljaspool professionaalseid rolle
- Usaldus
- Vastastikune respektseerimine
- Suhtlemine
- Sarnased vaated

Eelnevad koostöö kogemused

- Millised on varasemad koostöö kogemused
 - Inimesena
 - Spetsialistina
 - Organisatsioonina

Koostöö protsess

- Probleemi sõnastamine
- Eesmärgi sõnastamine
- Tegevuste/ülesannete määratlemine, planeerimine
- Koostöö juhi määratlemine
 - Juhtumipõhine lähenemine (juhtumi koordinaator)
- Tegevuste elluviimine
- Koostöö lõpetamine/tulemuste hindamine

- Bronstein, L. R. (2003). Model for Interdisciplinary Collaboration. *Social Work, 48* (3), 297-306
- Bronstein, L. R (2002). Index for Interdisciplinary Collaboration. *Social Work Research, 26* (2), 113-123
- Orji, I. E. (2016). Towards collaboration between lawyers and social workers: a content analysis of joint degree programs. City University of New York (doktoritöö)

- Eweijk, H. (2017). Võrgustikutöö. *Sotsiaaltöö, 3, 27-28*
- Saia, K. (2017). Interprofessionaalne meeskonnatöö: uus teema sotsiaaltöö praktikas ja uurimuses. *Sotsiaaltöö, 3, 29-36*